

Agendanr.: 10
Voorstelnr.: RB2020073
Onderwerp: Wensen en bedenkingen concept RES
Programma: Duurzaamheid
Wethouder(s): V.C.M. Stam
Portefeuille: Duurzaamheid

Reden van agendering: ter besluitvorming

Aan de Raad,

Heerhugowaard, 30 juni 2020

Voorstel / besluit:

1. Geen wensen en bedenkingen op de concept-Regionale Energie Strategie (RES) in te dienen

Inleiding

Op 15 oktober 2019 heeft uw raad besloten het college van B&W opdracht te geven tot het opstellen van de regionale energiestrategie Noord-Holland Noord zoals beschreven in het raadsvoorstel (RB2019103) en volgens afspraken in het nationale Klimaatakkoord. De concept-RES NHN is opgesteld volgens de kaders in de Startnotitie. Op 30 juni 2020 is de concept RES vastgesteld door het college. Het college schaaft zich achter de concept RES en stelt daarom geen wensen en bedenkingen voor aan uw raad. De concept RES is 'bottom up' ontstaan door middel van een zorgvuldig participatieproces waarbij belanghebbenden en inwoners in een vroeg stadium van het planproces ideeën voor zoekgebieden naar voren hebben gebracht. De gebieden die ingetekend zijn voor Heerhugowaard bieden een goede basis voor een reëel bod tot het bijdragen aan duurzame energie in het kader van de klimaatopgave. De mogelijkheden in deze gebieden gaan nog verder onderzocht en geconcretiseerd worden, in participatie met inwoners, bedrijven en andere stakeholders.

Wanneer uw raad wensen en bedenkingen willen meegeven, dan kunt u uiteraard dit raadsvoorstel amenderen. Deze wensen en bedenkingen worden verwerkt in de reactienota van de RES-regio NHN en vormen input voor de RES 1.0 welke uiterlijk 1 juli 2021 vastgesteld zal worden.

Beoogd effect

Als regio Noord-Holland Noord komen tot een gedragen bod om bij te dragen aan de landelijke doelstelling om 35 TWh op te wekken met grootschalige wind- en zonne-energie op land.

Argumenten

1.1 Met dit regionale bod draagt regio Noord-Holland Noord naar verwachting ruim voldoende bij aan de landsdekkende opgave.

Het aanbod van Noord-Holland Noord is 4,2 TWh op het totaal van 35 TWh voor heel Nederland. Voor regio Alkmaar houdt dit een bod in van 0,5 TWh (zie hoofdstuk 5.1 van de concept-RES NHN). Regio Alkmaar doet hiermee vanuit de uitkomsten van de ateliers een bod dat ruim voldoende bijdraagt aan de landelijke opgave.

1.2 De uitvoering van dit regionale bod draagt bij aan het streven van de gemeente Heerhugowaard naar CO₂-neutraliteit in 2030 en aan het regionale streven om eigen gebruik duurzaam op te wekken.

De gemeente Heerhugowaard streeft naar CO₂-neutraliteit in 2030, de uitvoering van het bod in de concept RES draagt hieraan bij. De regio Alkmaar houdt met dit bod vast aan haar uitgangspunt om voor de opwek van energie te doen wat mogelijk is en houdt in elk geval, met de berekende opwek op basis van de detailkaart, het richtsnoer van eigen opwek (in 2030) aan.

1.3 In de gemeente Heerhugowaard zijn meerdere zoekgebieden voor zonne- en windenergie aangegeven:

- Zon op grote daken:
- Zon op parkeerterreinen:
- Zon op geluidsschermen:
- Alton/Zandhorst: het kassengebied Alton en aangrenzend het bedrijventerrein Zandhorst bieden kansen voor de opwek van zowel wind- als zonne-energie.
- Westfrisiaweg: grenzend aan de Westfrisiaweg liggen verschillende wachtlandschappen. Dit zijn gebieden die op termijn misschien een andere functie krijgen maar op dit moment nog niet gebruikt worden. Totdat de gronden ingezet worden voor een andere functie, kunnen de gebieden tijdelijk gebruikt worden voor de opwek van zonne-energie.
- Waarddijk: het gebied langs de Waarddijk biedt samen met het deel van de Waarddijk dat in gemeente Langedijk valt, mogelijkheden voor de opwek van zonne-energie en mogelijk ook voor windenergie.

1.4 Door de gevoerde werkwijze en gesprekken met stakeholders en belanghebbenden in lokale bijeenkomsten is sprake van een gedragen voorstel.

Tijdens regionale bijeenkomsten zijn drie zogeheten scenario's per deelregio ontwikkeld. Deze scenario's hadden als doel om aan de hand van uitersten te verkennen welke invulling van de duurzame energieopwekking past binnen de deelregio. De scenario's functioneerden zo als kapstok om met stakeholders en belanghebbenden het gesprek te voeren over onder welke condities de opwekking van duurzame energie in de betreffende gemeente passend is (<https://energieregionhn.nl/bijeenkomsten>). Deze gesprekken zijn in de vorm van lokale ateliers in de hele provincie gevoerd, o.a. op 28 en 30 januari in Heerhugowaard, en resulteerden in het bod dat nu voorligt. De onderdelen uit de scenario's die in de bijeenkomsten 'meer positief dan negatief' beoordeeld zijn, zijn opgenomen op de kaart met globale zoekgebieden (zie de overzichtskaart NHN op pagina 9 en de kaart op pagina 130 en 131 voor Regio Alkmaar).

Kanttekeningen

1.1 Door diverse particulieren, bedrijven en groeperingen zijn 'alternatieve RES-sen' in omloop gebracht.

Een aantal partijen heeft alternatieve plannen of visies ingediend (bewoners, Natuur & Milieufederatie, LTO, Staatsbosbeheer). Deze reacties, alternatieve plannen, en visies worden integraal geanalyseerd ter input van de reactienota, die wordt vastgesteld door colleges en gedeputeerde staten en het dagelijks bestuur van het waterschap, en dienen daardoor als input voor de RES 1.0 die ter vaststelling aan raden wordt aangeboden.

Financiële gevolgen

Budget voor het RES-proces is tot de RES 1.0. geborgd. Hoe de extra uitvoeringskosten voor gemeenten er na 2021 uitzien is nog onzeker. Denk daarbij aan bijvoorbeeld de uitvoering van de RES-projecten, maar ook aan de uitvoering van andere klimaatopgaven zoals de wijkgerichte aanpak Transitievisie Warmte. Hiervoor wordt een artikel 2-onderzoek (financiële verhoudingswet) gedaan om te onderzoeken hoeveel extra middelen daarvoor voor de gemeenten nodig zijn.

Preventief toezicht

Ja

Nee

Communicatie

Procescommunicatie

De website en nieuwsbrief van de energieregio NHN zijn het centrale communicatiemiddel. Op de website zijn alle documenten gepubliceerd, waaronder de startnotitie, fotodocumenten, scenario's en verslagen van onderzoeken en lokale bijeenkomsten. Deze zijn te vinden op:

www.energieregionhn.nl

Publiciteit besluitvorming concept RES

De 'voorlopige' concept-RES NHN is sinds 24 april openbaar. Hierover is door de Energieregio NHN gecommuniceerd.

Uitvoering

Na de zomer worden de eerste stappen gezet om de zoekgebieden voor zonneweides, grote zonnedaken en/of windmolens nader te onderzoeken en/of te concretiseren. Hierbij betrekken we opnieuw onze inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden.

De reactienota en de concretisering van de zoekgebieden worden verwerkt in de RES 1.0. Deze worden ter vaststelling aangeboden, aan alle gemeenteraden, Provinciale Staten en het Algemeen Bestuur van het waterschap. Vervolgens wordt deze uiterlijk 1 juli 2021 aangeboden aan het Nationaal Programma RES.

RES en Omgevingswet

Er liggen belangrijke relaties tussen de RES en de instrumenten uit de Omgevingswet. De RES gaat over het maken van ruimtelijke keuzes; welke gebieden zijn geschikt voor zon- of windenergie en onder welke voorwaarden. De RES krijgt echter pas juridische status bij de vastlegging in het omgevingsbeleid. Voor de uiteindelijke uitvoering van energieprojecten uit de RES is een omgevingsvergunning nodig (hoofdstuk 7.3).

Teruggerekend is de planning voor de uitvoering van de RES:

- 2030 CO2 reductie gerealiseerd,
- uiterlijk 2025 aanvraag / verlening omgevingsvergunning (SDE+ subsidie eindigt 2025)
- 2021 de RES borgen in gemeentelijke omgevingsvisies en -plannen en provinciale omgevingsvisie en -verordening.

In het RES-proces is afstemming gezocht met onderdelen uit het omgevingsbeleid, waardoor borging in het omgevingsbeleid uiteindelijk gemakkelijker wordt.

Monitoring/Evaluatie

Besluitvorming over de uitvoering van de RES vindt plaats via de omgevingsvisies en omgevingsplannen van gemeenten, provincie en waterschap en wordt elke twee jaar gemonitord en geactualiseerd (zie hoofdstuk 7).

Vervolg

De coronamaatregelen hebben invloed op de oorspronkelijke route naar besluitvorming. Daarom heeft de Stuurgroep NHN van 15 april de volgende wijziging van de planning vastgesteld:

- 1 oktober 2020 concept-RES indienen bij NP RES. In de aanbiedingsbrief wordt aangegeven dat de wensen en bedenkingen en reactie onder deelnemers worden verwerkt in de RES 1.0.
- Consultatie onder deelnemers: 24 april tot eind september
- Wensen & bedenkingen gemeenteraden, Provinciale Staten en AB: september / oktober 2020
- Reactienota vaststellen door colleges: november / december 2020
- Vaststellen RES 1.0 door gemeenteraden, Provinciale Staten en AB: uiterlijk 1 juli 2021

Planning van het Nationaal Programma RES

- De planning voor het aanleveren van de bestuurlijk vastgestelde concept-RES is verruimd van 1 juni naar **1 oktober 2020**.

- Op 1 oktober start PBL de RES-analyse (kwantitatief én kwalitatief) zoals die eerder beoogd was op 1 juni. De PBL-analyse komt op uiterlijk **1 februari 2021** beschikbaar, samen met het advies van het nationaal programma RES (appreciatie).
- Het toepassen van de verdeelsystematiek – indien nodig - verschuift naar **1 februari 2021**.
- De planning voor het opleveren van de RES 1.0 wordt verruimd van 1 maart 2021 naar **1 juli 2021**.

Beoordeling door Nationaal Programma RES

Het NP RES maakt samen met het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) een doorrekening van het aanbod van de regio. Ook geeft het NP RES advies voor de verdere uitwerking naar de RES 1.0. Het beoordelingskader hiervoor bestaat uit vier onderdelen:

- Kwantiteit (het bod van de regio, als bijdrage aan de landelijke opgave van 35 TWh)
- Ruimtelijke inpassing
- Maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak
- Systeemefficiëntie

Het advies is input voor de uitwerking naar RES 1.0.

Van de concept-RES naar de RES 1.0 en verder

In de vervolgstappen wordt de concept-RES verder aangevuld en geconcretiseerd. Dit leidt tot de RES 1.0.

De reacties op bovenstaande en de reacties van deelnemers aan het participatieproces, worden integraal afgewogen en verwerkt in een reactienota, die in medio december voor vaststelling wordt aangeboden aan de colleges van B&W, Gedeputeerde Staten en het Dagelijks Bestuur van het waterschap. Deze reactienota dient als input voor de RES 1.0.

Bijlagenr.	Titel/Onderwerp
Bij20-535	Concept RES
Bij20-536	Concept Plan van Aanpak participatie Reeds ingediende zienswijzen van organisaties en burgers

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,

de secretaris,

de burgemeester,

Advies commissie Stad en Ruimte d.d. 25 augustus 2020
RB2020073 Wensen en bedenkingen concept RES :

Bespreekstuk

Nr.: RB2020073

Voor (21)	HOP, SDW, VVD en CDA
Tegen (10)	D66, GL, ND, PvdA en CU

de Raad van de gemeente Heerhugowaard;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 30 juni 2020;

gelet op het advies van de commissie Stad en Ruimte d.d. 25 augustus 2020;

gelet op:

'de in het RES proces afgesproken gelegenheid voor raden hun wensen en bedenkingen te uiten'

b e s l u i t

Met in achtneming van Amendement 2020-09-22 A VVD RES wensen en bedenkingen (Bij20-733):

Wensen en bedenkingen in te dienen op de Regionale Energie Strategie (RES):

De opgave in het leveren van een bijdrage voor de RES vanuit Noord-Holland Noord is verwoord in de concept RES. Deze concept RES NHN is tot stand gekomen door inbreng van veel inwoners, vertegenwoordigers van bedrijven en maatschappelijke organisaties.

De gevolgen van de RES hebben hun impact op wonen, werken en recreëren, en vragen daarbij stevige investeringen. In de concept RES NHN worden diverse vormen van energiewinning en transport aangeduid echter de focus richt zich sterk op windmolens en zonneparken.

Investeringen in windmolens vereisen een horizon van minimaal 15 jaar om mogelijk rendabel te zijn, als dit daadwerkelijk gaat lukken. Ook voor zonneparken is het onduidelijk of dit een positieve businesscase oplevert, zeker als de subsidies worden verkleind of wegvallen. De invloed op de omgeving is echter wel groot en langjarig.

Gelet op de grote impact van de RES en het belang voor onze inwoners, willen wij de volgende drie zaken duidelijker benadrukken in de concept RES; Besluiten moeten in de tijd passen, investeringen moeten vooral in nieuwe technieken en bezuinigen is voorwaardelijk voor de transitie.

Besluiten moeten in de tijd passen

In de concept-RES worden zoekgebieden aangeduid als zijnde een matrijs dat voor de komende 20-30 jaren vastligt. Er moet veel meer gekeken worden naar een geleidelijk proces van het bepalen van plekken waar mogelijk windmolens en zonneparken kunnen worden gepositioneerd. Per aanduiding voor een locatie dient deze vastgesteld te worden door de gemeenteraad en pas dan als een aantal voorwaarden zijn ingevuld waarbij de gemeenteraad eigen criteria kan definiëren. Denk hierbij aan het 600 meter criterium dat wij willen handhaven, maatschappelijk en lokaal draagvlak (de inwoners in de buurt moeten zich erin kunnen vinden), toekomstige ontwikkelingen voor wonen en werken mogen niet beperkt worden. Ook de inpassing in het landschap is een element om in de overwegingen mee te nemen. Dit biedt de mogelijkheid om op basis van voortschrijdend inzicht en nieuwe ontwikkelingen in energievormen en transport het aantal windmolens en zonneparken dat oorspronkelijk bedacht is te beperken, bij voorkeur helemaal niet te realiseren. Ook genomen besluiten over locaties en inrichting moeten nog omkeerbaar zijn als nieuwe inzichten daarom vragen.

Daarnaast willen wij dat per definitie alle zonneparken worden aangelegd met inachtneming van

de "Zonneladder". Zoals opgesteld naar aanleiding van de moties Dik-Faber c.s. (Kamerstukken 32813, nr. 204 en 34682, nr. 20).

Investerings moeten vooral in nieuwe technieken

De investeringen voor de RES zijn hoog. De blik wordt vooral gericht op wind en zon. De financiële middelen dienen nadrukkelijker gericht te worden op nieuwe technieken en innovatieve manieren van energieopwekking.

Gezien het feit dat investeringen door het bedrijfsleven pas worden gedaan als deze (semidirect) rendabel zijn, dienen de overheden een aanjagersrol te vervullen om energie innovaties aan te jagen met economisch bewezen en grootschalig toepasbare technieken. Daarbij moet zij zich richten op alle vormen van energieopwekking en transport, en onderzoek en ontwikkeling daarvan stimuleren. Lokale overheden, inwoners en ondernemers kunnen in gezamenlijkheid lokale innovaties omarmen en tot een succes brengen. Ook hierin kan de lokale overheid de aanjager en wegvoorbereider zijn. Waarbij de lokale en provinciale overheid er ook voor kan zorgen dat barrières om op te schalen weg worden genomen. Hierbij gaat het niet alleen om het opwekken van energie maar ook om het transporteren en opslaan van energie.

Bezuinigen is voorwaardelijk voor de transitie

Het verduurzamen van de energie opwekking is ingegeven door de afspraak om de CO2 uitstoot in 2030 met 49% procent te reduceren ten opzichte van 1990. De focus in de RES ligt sterk op de energietransitie. Veel te weinig aandacht wordt gegeven aan de mogelijkheden om energie te besparen, door duurzaamheidsmaatregelen en innovaties. Ook dit zal leiden tot een reductie van de CO2. De eerste stap in de concept RES dient naar onze mening de bezuiniging te zijn. Dit als onderdeel van de drie stappen strategie, de Trias Energetica.

Ondanks de inzet van de inwoners om op huishouden niveau te besparen, is besparing bij het bedrijfsleven, dat meer dan de helft van de energie gebruikt, mogelijk sneller te realiseren. Ondernemers op bedrijven terreinen kunnen een gezamenlijke energie strategie uitwerken en inzetten. Dit in samenwerking met de lokale overheid en energieleveranciers.

Het plaatsen van windmolens en zonneparken is een aantasting van het Noord-Hollandse landschap. Indien tot plaatsing wordt overgegaan is het belangrijk dat dit niet ten koste gaat van dat landschap. Maatregelen om de negatieve effecten te compenseren dienen nadrukkelijk opgenomen te worden in de RES. Immers als onvoldoende mitigerende maatregelen kunnen worden genomen dan mag de plaatsing van windmolens of zonneparken geen doorgang vinden

Heerhugowaard, 22 september 2020

De Raad voornoemd,

de griffier,
G.J. de Graaf

de voorzitter,
A.B. Blase

